

MAGYAR LAPOK

T. Nemzeti Múzeum könyvtárának

X. évfolyam, 23 (2590) sz. Szerda

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, — 1941 január 29

Gróf Csáky István koporsója az Országház kupolacsarnokában

Az egész ország népe elvonul a ravatal előtt, amelyet virágerdő borít

Budapestről jelenti a MTI.: Az országház kupolacsarnokában befejezték az előkészületeket gróf Csáky István külügyminiszter temetésére. Az elhunyt külügyminiszter holttestét kedden este hat órakor átszállították az országházba. A felravatalozásnál jelen volt az elhunyt miniszter özvegye, az édesapja és huga, valamint a rokonság sok tagja, továbbá a kormány tagjai *Teleki Pál* miniszterelnökkel az élükön.

Az országház főbejáratánál a képviselőház nevében *Putnoky Mór*itz, a felsőház részéről *Agoraszti Tivadar* fogadta a gyászolókat. Ahitatos csendben helyezték el a koporsót a ravatalra, amelyre egyetlen koszorút helyeztek, az özvegy piros rózsákból font koszoruját.

A kormány tagjai azután magára hagyták a gyászoló családot. Az elhunyt özvegye és huga hosszasan imádkoztak a koporsónál. A koporsóra szerdán délelőtt helyezik el a

kormányzó, majd a diplomáciai testület koszoruját.

Hitler, III. Viktor Emánuel és Pál régensherceg részvétlívatai a kormányzóhoz.

Budapestről jelenti a MTI.: A kormányzó úr Öfömlétségéhez gróf Csáky István külügyminiszter elhunyt alkalmából *Hitler* vezér és kancellár, III. *Viktor Emánuel* király és császár és *Pál* régensherceg intéztek meleghangú részvétlívratot.

Budapestről jelenti a MTI.: *Teleki Pál* gróf miniszterelnökhez Csáky István gróf halála alkalmából *Mat-suoka* japán külügyminiszter, *Julio A. Roca* argentin külügy- és kultuszminiszter, *Oswalda Aranha* brazil külügyminiszter intézett részvétlívratot.

Gróf Csáky Istvánné *Hitler* vezér és kancellártól, *Pál* jügoszláv régensától és *Olga* hercegnőtől, *Hess* Rudolftól, *Cvetkovic* jügoszláv miniszterelnöktől, *Ribbentrop* német bi-

rodalmi külügyminisztertől, *Ciano* gróf olasz külügyminisztertől, *Mets-ner* államminisztertől, *Frick* birodalmi minisztertől és báró *Neurath*tól kapott részvétlívratot.

Budapestről jelenti a MTI.: Csáky István gróf temetésére Olaszországból küldöttség érkezett *Bastianini* nagykövét vezetésével.

Berlinből jelenti (NTI): A német birodalmi kormány részéről Csáky István gróf külügyminiszter temetésére külön küldöttség utazik Budapestre. A küldöttséget *Mollath* nagykövet vezeti.

Ma délután nyitották meg a közönség előtt a kupolacsarnokot.

Budapestről jelenti a Pest írja: Csáky István gróf holttestét az országház kupolacsarnokában ravatalozták fel. A képviselőház kapuit ma délután 5 órakor nyitják meg a közönség előtt. A ravatal mellett a képviselőház őrsége áll díszőrséget.

Egyre több lángszórót alkalmaznak a támadók. A visszavonuló görögök elszánt harcokban igyekeznek feltartóztatni a támadást. A túzserégi párbaj kedden egész napon át folyt. Az előrenyomuló olaszok támogatására a hadtápvonal bombázása céljából bevetett olasz repülők tevékenysége sokkal élénkebb volt, a keddi napon, mint azelőtt. Erősen bombázták a florinai vasutvonalat és magát a florinai pályaudvart. Hasonlóképpen támadták a Szalonikibe vezető vasutvonalat és a szaloniki repülőteret is.

Egy angol hírverés cáfolata.

Belgrádból jelenti: A Politika berlini jelentése szerint hivatalos körökben utólag hangoztatják, hogy minden ellenkező híradással szembenben Olaszországban csak német repülők vannak és ma már senki sem ad hitelt az angol és amerikai rádió propagandának.

Graziani tábornok a libiai olasz haderők élén maradt.

Rómából jelenti: (NTI) Illetékes olasz helyen valótlannak minősítik azokat a külföldön szárnyra kelt híreket, amely szerint *Graziani* tábornok helyébe új főparancsnokot neveztek ki a Libiában harcoló olasz haderők élére.

Wilkie a londoni Gity romjai között átélte egy német légitámadást

Londonból jelenti: *Wilkie* kedden reggel Londonban átélte az első német légitámadást. Eppen a szétbombázott Gity romjai között járkált, amikor riadót fújtak. Délután a biboros-érseknél volt látogatásban, amikor ismét légiriadó volt. Az angol rádió szerint a német repülők reggel és délután gyújtó- és robbanóbombákat dobtak le.

Az erdélyi szórványok ügyét tárgyalta az Erdélyi Párt

Kormánybiztosokat küldenek ki

Kolozsvárról jelenti a MTI.: Az Erdélyi Párt országos központja *László Dezső* országgyűlési képviselő elnöklésével fontos értekezletet tartott az erdélyi magyar szórványok intézményes alátámasztása ügyében. Szolnok-Doboka megye lelkészét érdekes adatokkal számolták be a szórványok helyzetéről és javaslatokat tettek a szórványok megszűlésére.

Az értekezlet mellett foglalt állást, hogy külön szórványbiztosat küldenek ki, akinek munkáját tanítók, papok és a Magyar Párt szakemberei támogatják. Több gyakorlati intézkedés szorgalmazását javasolták, amelyek egyrészt saját hatáskörben, más részét a kormányzat elé terjesztendő javaslat alakjában oldanák meg.

Salzburgban és Berchtesgadenben befejezték a tárgyalásokat

Németország nagyjelentőségű események előtt áll. A párizsi német nagykövet elvitte Hitler üzenetét Petainnak

Belgrádból jelenti a Bud. Tud.: A Politika berlini tudósítója azt jelenti, hogy Salzburgban és Berchtesgadenben befejezték a tárgyalásokat. Németország nagy jelentőségű események előtt áll.

Hitler a tárgyalások után visszatért Berlinbe.

Abetz párizsi német nagykövet Párizsba utazott és elvitte üzenetét Petainnak. A válaszjegyzék átadás valószínűleg még ma megtörténik Vichyben.

Alibert francia igazságügyminiszter távozásával kapcsolatban emlegetik *Peyrouthon* belügyminiszter távozását is. Berlini felfogás szerint egyik főelőidézője volt a december 14-iki eseményeknek, amikor Lavall hirtelen eltávolították a kormányból. Az igazságügyminiszter távozását Németországnak tett engedménynek minősítik és mint ilyen, szívesen fogadják. Hasonlóan szívesen fogadják *Peyrouthon* távozását is, aki Alibertnek jó barátja.

Berlinben úgy látják, hogy e héten Vichyben nagyjelentőségű események történnek, amelyek a francia

német együttműködést eredményezhetik.

Hitler fogadta Bartha Károly honvédelmi minisztert.

Berlinből jelenti a NTL.: A Führer szerdán délután az új kancellária épü-

letében fogadta vitéz *Bartha* Károly tábornagy m. kir. honvédelmi minisztert, *Keitel* tábornagy, a véderőfőparancsnokság főnökének jelenlétében. A miniszter érkezésekor és távozása alkalmával a hadsereg egy díszszakasza tisztelgett előtte.

Hat olasz miniszter vonult be katonai szolgálatra

A piemonti herceg megkapta a legnagyobb olasz kitüntetést az erődítési munkálatok irányításáért

A Mai Nap írja: Belgrádból jelenti: A Politika római jelentése szerint hivatalos közlés szerint eddig hat olasz miniszter vonult be katonai szolgálatra.

Rómából jelenti: (MTI) Mint a hivatalos lap közli, a Piemonti herceg megkapta a Savoya katonai érdemrendet, amely egyike a legnagyobb olasz katonai kitüntetéseknek. A kitüntetés adományozásának indoklása hivatkozik azokra az érdemekre, amelyeket a trónörökös a nem hadviselő időszakban északolaszországi erődítési munkálatok irányítása során szerzett, majd

emlékezett arra, hogy Umberto trónörökösnek fontos szerepe volt a háború kitorése után a nyugatolaszországi támadásban, amelynek során az általa vezetett csapatok harcait mindenütt siker koronázta.

Megelőnkült az olasz arcvonal az Albán fronton.

Londonból jelenti: (Reuter) A Reuter Iroda tudósítója az albán harctérről küldött jelentésében megállapítja, hogy az olaszok támadása a Divoli folyótól az Ochrid tóig terjedő egész északi arcvonalon erősen megelőnkült.

Február 22. után érvényét veszti a leu aprópénz

**Megkezdődik a leu beváltása,
amely február 3-tól 22-ig tart**

A Magyar Nemzeti Bank az átváltást az 1941. évi február hó 3. napján megkezdte és az érmékét 1941. évi február hó 22. napjáig bezárólag fogadja el átváltás végett. E határidő eltelte után átadott érmét a Bank csak abban az esetben vált át, ha a késelemel megfelelően igazoltnak látja. Azt az időpontot, amelyen túl még ilyen igazolt esetben sem fogad el többé érmét átváltás végett, a Bank a hivatalos lapban és a napilapokban közölte. Ujabb hirdetésben fogja közölni.

A Magyar Nemzeti Bank csak azokat a leura szóló érméket váltja át, amelyeknek tulajdonosa a visszacsatolt területen lakó személy (a visszacsatolt területen székhellyel bíró jogi személy vagy cég). Külföldi cégeknek a visszacsatolt területen levő telepei az itteni cégekkel, belföldi cégeknek külföldön levő telepei pedig a külföldi cégekkel egy tekintet alá esnek.

Az átváltást a Magyar Nemzeti Bank által kiküldött kirendeltségek végzik a pénzügyintézetek (hitelszövetkezetek) közreműködésével.

A kirendeltségek hivatalos órái: délelőtt 8-12-ig és délután 2-6-ig.

Az átváltás minél gyorsabb lebonyolítása érdekében a közönség ne a kirendeltségekhez, hanem valamely

pénzügyintézet (hitelszövetkezethez) forduljon érméinek átváltása végett. A Magyar Nemzeti Bank a pénzügyintézeteket (hitelszövetkezeteket) ezúton is felhívja, hogy az átváltást a felek irányában mindennemű költség és díj felszámítása nélkül közvetítsék; költségeiket a Bank az általa megállapított mértékben meg fogja téríteni.

A pénzügyintézetek (hitelszövetkezetek), a hatóságok, a hivatalok és a közüzemek közvetlenül a kirendeltségnek adják át érméiket átváltás végett.

A beszolgáltatott érmékről jegyzéket kell kiállítani és aláírni.

Mindenkinek érdeke, hogy a leura szóló érméit mielőbb átváltassa, mert azok 1941. évi február hó 22-én és azt követően többé nem törvényes fizetési eszközök és ezért 1941. évi február hó 22-én és azt követően azokat fizetésül elfogadni senki sem köteles.

A visszacsatolt országrészekre leura szóló bankjegyet és érmét behozni tilos.

Budapest, 1941. évi január hó 22-én.

Magyar Nemzeti Bank

Baranyai s. k.

elnök

Koós s. k.
főtanácsos

Quandt s. k.
vezérigazgató

Antonescu nyilatkozott az új román kormány célkitűzéseiről

**Az új kormónynak katonai jellege van.
„Mi románok a Führerrel és Mussolinivel fogunk
együtt menni” — hangoztatta Antonescu**

Bukarestből jelentik: (Budapesti Tudósító) Antonescu államvezető fogadta a sajtó képviselőit és nyilatkozott előlük az új kormány kül- és belpolitikai célkitűzéseiről.

— A belpolitikában az új román kormány arra törekszik, hogy rendet teremtsen az országban. Romániának szüksége van a békére. Az új kormónynak katonai jellege van és a kormány tagjai nagy gondot fordítanak arra,

hogy Románia érdekei kárt ne szenvedjenek. Külpolitikánk iránya már azáltal is, hogy én vagyok annak vezetője, mindig a tengely mellett lesz. Erre a legnagyobb bizossíték én magam vagyok. Ez a külpolitika azt jelenti, hogy mi románok a nagy Führerrel és Mussolinivel fogunk együtt menni, velük szellemi kapcsolataink vannak, ezért nem valunk el tőlük.

A bukaresti polgárháború mérlege

Bukarestből jelentik: (MTI) A január 27-én kiadott hivatalos közlemény szerint a lázadás áldozatainak számát a következőkben állapították meg. Bukarestben és a főváros környékén levő erdőkben összesen 360 halottat találtak. A kórházakban 444 sebesültet ápolnak. Bukaresten kívül az országos veszteség 2 tiszt, 1 önkéntes, egy tizedes, tíz katona. Ezek életüket veszítették. Két tiszt, több altiszt, 39 katona megsebesült. A polgár lakosság köréből 32-en vesztették életüket és 32-en sebesültek meg. Meggyilkoltak még egy ügyész, hivatalos működése közben.

Bukarestből jelentik: (MTI) A há-

kutatások és utcai mozgások során elkövetett fegyverek száma január 27-ig a következő: 85 géppuska, 1000 katonai fegyver, 128 karabély, 3245 vadászfegyver, 4536 revolver, 5565 vadászfegyver, 4395 revolvertöltény és tizenhét láda lőszer.

Szabadcsapatokat szerveztek Bukarestben, hogy kivégezzék a kormány több tagját.

Bukarestből jelentik: Itteni jelentés szerint a ma reggeli lapok közlik, hogy egy diák újabb összeesküvésről értesítette az illetékes hatóságokat. A bejelentés szerint Bukarestben több szabad csapat alakult, részben diákok

részvételével. Az a céljuk, hogy eltegyék láb alól a kormány több tagját és azokat a légionista vezetőket, akok az utóbbi napokban megtagadták a légiót és elárulták a vasgárdát.

Kik tarthatják meg fegyvereiket?

Bukarestből jelentik: (MTI, Antonescu elrendelte, hogy azos a jó anyagi helyzetben élő megbízható emberek, — akik a vasgárda bosszujától tarthatnak, a rendelet ellenére ne szolgáltatásuk be fegyvereiket.

Eltűnt a piacról Romániában a tej, burgonya és a tojás.

Bukarestből jelentik: Az élelmiszer piacon nagy hiányok mutatkoznak. Hagyma alig kapható, kilója 20 lei. A burgonya majdnem teljesen eltűnt. Kö-

zönéses tej nem kapható csak tej különlegességek. Tojás nincs a piacon. A hus hiány miatt a baronfi ára kilónként 130 leire emelkedett.

Horia Sima Erdélybe helyezte működési területét.

Belgrádból jelentik: A Politika bukaresti jelentése szerint bár újságíró körökben olyan hírek terjedtek el az este, mintha Horia Simát Poestiben letartóztatták volna, ezek a hírek nem nyertek megerősítést. Ezzel szemben megbízható információk szerint a levert vasgárdisták felkelő vezére még szabadlában van és egyre szaporodnak azok a jelek, amelyek szerint működési területét a még Romániához tartozó Erdélybe helyezte át és ott igyekszik elérjezni a hatóságok elől.

Kie tegyen Erdély földje és kie a zsidó trafik...?

A katonai közigazgatás idejében Lefkovic szélesutcai trafikostól is megvonta a városparancsnok a trafikjogot és magyar hadirokkantot ültetett be a dohányárudába. Száz százalékos rokkantot, akinek már régen dukált volna trafikengedély, de a zsidó, aki szintén tud hivatkozni némi háborús sérülésekre, ügyesebb volt a román uralom idejében, jobban bírta összeköttetésekkel is. — valószínűleg Szent László városának akkori magyarpárti képviselője protesztálta —, de baksissal is jobban bírta, hiszen ha neki magának nem volt elegendő pénze, bizalommal és eredménnyel fordulhatott a hitközséghez és a zsidó összetartás egyéb szervezeteihez, amelyek természetesen és céltudatosan munkálkodtak és munkálkodnak új és új zsidó létalapok megteremtésén...

A magyar uralom első korszaka, a katonai közigazgatás azonban, amely igazságot szolgáltatott sok-sok magyar kisémberek, hozzájuttatta jogához a magyar hadirokkantot, aki végre anyai nélkülözés után, biztos kenyérben kezdte érezni magát a dohányáruda szerény forgalmának lebonyolítása közben, annál is inkább, mert a trafikból eltávolított Lefkovicnak különböző vajak voltak a fején.

De jött a polgári közigazgatás, amely tudvalevőleg az egész vonalon rendszerbe foglalja a katonai közigazgatás tevékenységének eredményeit; felülvizsgál és ellenőrzi; véglegesíti a kiadott engedélyeket, de néha visszavonja azokat.

A magyar hadirokkantnál is megjelent a finác és kijelentette neki:

— Tisztázni kell ennek a trafikengedélynek az ügyét.

A hadirokkant megdöbbenten kapta fel a fejét.

— Tán csaknem akarják a zsidónak visszaadni a trafikot?

A finác fagyosan felelt:

— A helyzet az, hogy Lefkovic egy sereg ajánlást gyűjtött, aminek alapján nemzetiségi biznylatot állítottak ki neki. Azért most nagy esélye van, hogy visszakapja a trafikengedélyt.

A magyar hitközség inogni érezte lába alati a talajt és elpanaszolta barátainak, ismerőseinek a Szélesutcan és környékén. Általános volt a felháborulás. Mert a kisémberekben, a népi tömegekben már ég és lobog a keresztény, magyar öntudat tüze, amit semmiféle bürokráciával, semmiféle

jogállomással és semmiféle zsidómentő kísérletezéssel nem lehet többé hamu alá rejteni. És mozgalom indult az új magyar trafikos érdekében. Nyilatkozatok készültek számos aláírással, amelyek napnál világosabban bizonyítják, hogy a nemzetiségbizonylatos zsidó magyarellenes magatartást tanúsított a román megszállás idejében, sőt attól se riadt vissza, hogy magyargyalázó kijelentéseket tegyen.

Lefkovic ugyanis, — mint ezek a nyilatkozatok bizonyítják — a zsidótörvények miatti megbotránkozásában barbároknak nevezte a magyarokat.

Ez különben általános jelenség volt. A híres „asszimilánsok”, a zajos zsidó „irredenták”, akik már-már vitézközt varrtak kaftánjaikra és úgy kezdték pödörni fülhajaikat, mint régi magyar urak a bajuszt, a zsidótörvény megjelenése után vad iszonyattal fordultak el a magyarság felé irányított üzleti számításaitól és más, „kulturáltabb” fajok, például a románok felé kerestek tájékozódást. Lefkovic is kigyót-békát kezdett kiáltani a magyarokra, úgyannyira, hogy mikor egy magyar kereskedő azt találta mondani előtte: „Bár takarodnának már ki innen ezek az oláhok” — keményen megfenyegette őt, hogy jeljenti a rendőrségen.

— Ez a föld — tette hozzá Lefkovic, — mindenkié lehet, csak a németeké és a magyaroké nem. Százszor inkább az oroszoké, ha már arról van szó, hogy a románok elmenjenek innen.

Igen, az orosz beözönlés vagy az angol győzelem reménye fűtötte a román uralom utolsó idejében és fűti ma is a gyűlölettel elhomályosult zsidó agyvelőket. Angol győzelem, ami ismét korlátlan liberális uralmat vagy orosz beözönlést, ami bolsevik berendezkedéseket, tehát szintén zsidó érvényesülési lehetőségeket jelent. Lefkovic trafikos is ilyesmiről álmodott, mikor elindult ügyének támogatására ajánlókat, protektorokat, kijárókat gyűjteni, s angol győzelemről, orosz beözönlésről és a barbár magyarok megrendszabályozásáról álmodott akkor is, amikor a nemzetiségi bizonylatot kézhez vette.

Ezzel a bizonylattal most vissza akarja szerezni a trafikot, amely most egy magyar hadirokkantnak biztosít szerény kenyeret.

Érdeklődéssel várjuk: vajjon sikerülni fog-e neki? (t. b.)

Tilos pénteken a júhhúst árusítani s vendéglői üzemekben kiszolgálni

A m. kir. közellátási miniszterium 6600-941. E. M. számú rendeletében a húsfélék és a húskészítmények árusítását újból szabályozta.

A rendelet kimondja, hogy pénteken fűhúst és jűhűskészítményeket nyers, elkészített, vagy bármely módon tartósított állapotban a fogyasztók részére árusítani és forgalomba hozni, illetve vendéglátó üzemekben kiszolgáltatni tilos.

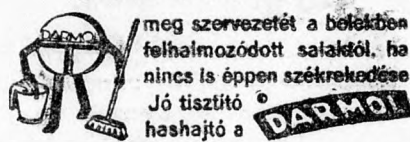
Visszaélések az Országos Magyar Sajtókamara nevében

Az Országos Magyar Sajtókamara nem adott senkinek megbízást könyvterjesztésre

Budapestről jelenti a MTI: Az Országos Magyar Sajtókamarához több bejelentés érkezett arról, hogy a visszakérült keleti és erdélyi ország-részekben a kamara nevében könyv- és almanach terjesztők jelentkeznek. Az Országos Magyar Sajtókamara semmiféle könyv vagy almanach terjesztésére ügynököknek megbízást nem adott és kéri, hogy ha valaki a kamara megbízottjaként jelentkeznek, azt a rendőrségnek adják át.

Félreértések elkerülése céljából megállapítják, hogy a kamara hivatalos évi kiadványa az Országos Magyar Sajtókamara évkönyve, amelyet azonban üzletszerzők útján nem terjesztenek.

Tisztítsa

meg szoroztatást a belföldön felhalmozódott salaktól, ha nincs is éppen székrekedés. Jó tisztító hashajtó a DARMOL.

A nagyváradi Kereskedelmi Csarnok közleményei

A textilárak haszonkulcsát szabályozó rendelet alkalmazása körül felmerült kérdés tisztázása érdekében törént eljárásunk folytán illetékes helyről a következő választ kaptuk:

3991—VKF. kat közlg. — 1940. szám (textil) rendeletnek végrehajtásánál a vételárhoz (3. §.) (2) bekezdés hozzászámíthatók a beszerzési számlákon felszámított felárak — az 1. §. (2) bekezdése és a kapott telefoni utasítás szerint a nettó vételárhoz még a forgalmi adóváltás is hozzászámítható.

Felhívjuk az összes textilnagykereskedőket, hogy folyó évi február 1-ig írásban jelentsék be nevüket (cégalnevezés) és telephelyüket (üzleti székhely) a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara kebelében működő aru elváltási bizottsághoz (Budapest, V. Szemeréce utca 6. sz.)

LŐRINCZY GYÖRGY HALÁLA. Budapestről jelenti a MTI: Lőrinczy György író, a Kisfaludy Társaság és Petőfi Társaság tagja, kedden este 80 éves korában Budapesten elhunyt. Temetése pénteken, január 31-én délután 3 órakor lesz a Kerepesi-temetőben.

Titkos tárgyalások folytak Anglia és Amerika között

Amerika az Azori-szigetekre is rá akarja tenni a kezét.

Nagyjelentőségű bejelentések a washingtoni képviselőház külügyi bizottságában

Rómából jelentik: (MTI) Az olasz lapok buenos-airesi jelentést közölnek, melyek szerint legutóbb Amerika és Anglia között titkos tárgyalások folytak, a Portugáliához tartozó Azori szigetek megszerzése ügyében.

Ezzel a kérdéssel foglalkozik Gayda a Giornale d'Italia vezérlékében és megállapítja, hogy egyre világosabban látszik, hogy az Egyesült Államok ujonnan hangoztatott védelmi tervét mögött, militarista és imperialista jellegű támadó tervek hezódznak meg. Amikor az Egyesült Államok szemel vetnek erre a szigetesoporra, ezzel a szándékkal teszik, hogy lengari és légitámaszpontjait egyre közelebb hozzák Európához.

Az amerikai kongresszus döntésétől függ Anglia, Görögország és Kína háborús sorsa

Washingtonból jelentik: (NTI) Morgenthau pénzügyminiszter a szenátusban kijelentette, hogy Anglia, Görögország és Kína nem folytathatja a háborút, ha a kongresszus az Anglia megsegítéséről szóló törvényjavaslatot el nem fogadja. A kongresszusnak ezért — mondotta Morgenthau — gyorsan kell döntenie, hogy mi történjék?

Négy feltétellel megegyeztek az Angliát támogató törvényjavaslat kérdésében.

Washingtonból jelentik: (NTI) A képviselőház külügyi bizottságának elnöke közölte a bizottság demokratapárti tagjainak rendkívüli értekezletén, hogy négy feltétellel megegyeztek az Angliát támogató törvényjavaslat kérdésében.

Az első feltétel a következő: Tiltsák meg az Egyesült Államok hadihajóinak, hogy hajókaravánokat kísérhessenek Angliába.

Második: a törvény érvényét kettő évre korlátozzák.

Harmadik: Kötelezzék az elnököt, hogy a kongresszusnak számoljon be időnként a törvény keretében tett intézkedésekről.

A bizottság demokratapárti tagja-

nak negyedik feltétele az, hogy a törvényhez csatoljanak egy záradékot, — amelyben kötelezzék az elnököt, hogy a

Roosevelt hozzájárult a hadianyag-kölcsönzési törvényjavaslat megváltoztatásához

Washingtonból jelentik: (NTI) a Fehérháza értekezletet tartottak, amelyen Roosevelt hozzájárult ahhoz, hogy a hadianyag kölcsönzési törvényjavaslatot megváltoztassák. Az elnök hajlandónak nyilatkozott arra, hogy a javaslatba új szakaszt vegyenek fel és hogy megtiltsák amerikai hadihajóknak karavánok kíséretét az Atlanti óceánon át.

Washingtonból jelentik: (Stefani) Hull külügyminiszter, a szenátus külügyi bizottságában 3 óras beszámolót mondott. Védelmébe vette az Anglia megsegítésére irányuló törvényjavaslatot, amely, véleménye szerint, lehetővé teszi majd, hogy az Egyesült Államok a háborun kívül maradjon.

Beszéde további folyamaán részletesen nyilatkozott a niábalavó kísérle-

törvény keretében teendő valamennyi lépését, a végrehajtás előtt beszélje meg, a haditengerészet és a hadsereg főnökével.

Wavel tábornok Athénben hosszas tárgyalást folytatott Metaxassal.

Belgrádból jelentik: (Budapesti Tudósító) A Wecer berlini jelentése szerint Wavel tábornok, a közeli keleti angol haderők parancsnoka Athénbe érkezett és hosszas tárgyalásokat folytatott Metaxas miniszterelnökkel. A lap berlini értesülése szerint Wavel meg akarja nyugtatni a görögöket, mert Anglia nem tudja azt a segítséget nyújtani, amit megígért.

tekről, amelyekkel az Egyesült Államok kormánya megjavítani kívánta a Japánnal való kapcsolatát. Foglalkozott Törökország magatartásával is. Kijelentette, hogy az angol ellenállás az Egyesült Államok segítségének köszönhető. Az amerikai segítség mindaddig semmi visszahatást sem keltett a tengelyhatalmakban.

A képviselőház külügyi bizottságában titkos ülésen katonai vezetőkkel hallgattak meg.

A Roosevelt párt vezetői szerint a kongresszus a törvényjavaslatot néhány formai módosítással elfogadja.

Irországban fekete kenyeret hoznak forgalomba és csökkentik a szénadagot.

Newyorkból jelentik: (NTI) A Newyork Times dublini jelentése szerint az ir kormány közölte, hogy a jövőben már csak fekete kenyeret hoznak forgalomba. Az ir háztartásokban felhasználható szénadagot havi fél tonnára csökkentették.

Meghalt Metaxas görög miniszterelnök

Lapszártakor érkezett: (NTI) Athénből jelentik: Metaxas görög miniszterelnök szerdán reggel hat órakor szívszélhűlésben meghalt.

Belgrádból jelentik: (NTI) A belgrádi görög követ közlése szerint Alexander Koricis, a görög nemzeti bank kormányzóját nevezték ki az elhunyt Metaxas miniszterelnök utódjává.

Szódaviz
olcsón bármikor otthon készíthető
Palackok és szénsavpatronok kaphatók és cserélhetők

TÖRÖK

vas-, festék- és háztartási cikkek kereskedésében.
Rákóczi-ut 2. — Bazár épület.

Legutolsó időpont

Február 1-ig az összes háztulajdonosok jelentsék be az utca- és házsztámváltozásokat és a lakók névsorát

A cukorelosztás zavarlan menete érdekében van szükség erre a bejelentésre

Nagyvárad. Saját tud. Az elmúlt hét pénteken a közlelmezési hivatal újabb időpontot engedélyezett arra, hogy a háztulajdonosok jelentsék be a kért adatokat. Erre a cukor elosztás miatt van mulhatatlan szükség. Így akarja elkerülni a hivatal a multban az utca és számváltozások következtében előállott zavarokat és a jövőben a háztulajdonosok, illetve a házak kezelésével megbízottak címére küldik ki a cukorutalványokat.

Az ismételt felhívásnak nem volt meg a kellő eredménye és a mai napig a háztulajdonosok mintegy negyven százaléka elmulasztotta a bejelentést. A közlelmezési hivatal ezúttal a

kért kimutatást legkésőbb február hó 1-én délig nyujtsák be a hivatal Szaniszló u. 15. szám alatti irodájába. Aki ennek a felhívásnak nem tesz eleget, az magára vessen az ebből előálló zavarokért.

A bejelentést írásban kell megtenni, feltüntetve a régi és új utcanévet és házsztámot, valamint a lakók pontos kimutatását.

MEGHALT A NÉMET IGAZSÁG-ÜGYMINISZTER. Berlinből jelenti a Német Távirati Iroda: Günther dr., német birodalmi igazságügyminiszter szerdára virradó éjjel rövid szenvedés után elhunyt.

Bensőséges, ünnepi hangulatban tartotta meg közgyűlését a Szigligeti Társaság

Nagyvárad. Saját tud. Ünnepi hangulatban és bensőséges megnyilatkozások között tartotta meg Nagyvárad nagymultú irodalmi egyesülete, a Szigligeti Társaság a történelmi fordulat utáni első közgyűlését. Az egyesület új helyiségében, a Széchenyi-palota emeleti dísztermében szépszá-

mu és előkelő közönség gyűlt egybe, hogy résztvegyen az ünnepélyes eseményen s tanuja legyen annak a beszámolóinak, amely a társaság húsz esztendei megpróbáltatásait vázolta és ismertette a társaságot csaknem három esztendei hallgatásra kényszerítő körülményeket.

Dr Némethy Gyula megnyitó beszéde

A Szigligeti Társaság új otthonában — ez az otthon régebben Nagyvárad egyik legkitűnőbb szállodája, később pedig a szélsőséges románság találkozóhelye volt — könyvszekrényekkel és képekkel díszített falak között Némethy Gyula dr. prelátus-kanonok, a Társaság elnöke emelkedett először szólásra s a következőket mondotta:

— *Lelkem mélyéig meghatva, igaz magyar örömmel üdvözlöm Társaságunk tagjait s az új megnyitást. Hosszú esztendőkhöz át vártuk mindannyian hittel ezt a napot s hálával gondolunk most Istenre, hogy ez a nap, a szabadság napja felvirradott reánk. Húsz éven át sok megpróbáltatásban sőt csaknem üldöztetésben volt részünk a románság vezetői részéről, holott a Társaságot alapításkor illeték az irredenta vad gyanújával. Irodalmi és művészi célkitűzéseinkhez méltón mindenkor csak a kulturát és a kulturális elgondolásokat támogattuk, sőt igyekeztünk kifejleszteni és ápolni a magyar-román kulturális kapcsolatokat is. A Szigligeti Társaság előadói emelvényén román írók műveinek magyar fordítását is tolmácsoljuk közönségünknek s az előadók között dr. Berde Mária, a Korvin koszo-*

rus kitűnő erdélyi író és szerepelt remekbekészült Eminescu fordításával. Sajnos, a hatóság mind ezeket nem méltatta figyelemre s ennek tudható be, hogy immár az ötödik esztendeje nem tarthattunk közgyűlést s csaknem három esztendeje a Társaság előadói is elnémultak. Annál nagyobb örömet tölt el most kivétel nélkül mindannyiunk szívét. Ebbe az örömezésbe, sajnos, némi fájdalom is vegyül. Fájdalommal kell gondolnunk Társaságunk azon tagjaira, akik nem érték meg ezt a mai örömeztetést. És most kegyelettel időzőm elsősorban Adorján Ármán, társaságunk társelnökének emlékére, aki a Szigligeti Társaságunk megalapítása óta tagja és támogatója volt, utána pedig szeretettel emlékszem meg a többiekre: Báthory Ferenc tanárról, dr. Késkeméti Lipótról, Oláh Béláról, Zagoni Dezsőről, Nosz Gusztávról, Huzella Gyuláról, Pásztor Ederől és Sarkady Lajosról, akik, sajnos, már valamennyien kihullottak társaságunk sorából. Most pedig által adom a szót Tabéry Gézának, társaságunk alelnökének, aki a Szigligeti Társaság annyi éven át eredményesen munkálkodó eltávozott főtitkára, Perédi György helyett olvassa fel a titkári jelentést.

Beszámol a titkári jelentés a sérelmek és megpróbáltatások sorozatáról

Tabéry Géza jelentése során részletesen ismertette a Társaság utolsó közgyűlése óta végzett munkát, megemlékezett az irodalmi társaság előadóirol s felemlítette, amit egyébként már Némethy Gyula dr. elnök is megjegyzett, hogy a Társaság 1938 óta teljes hallgatásra kényszerült.

— Ezt a kényszerhallgatást megelőzően, — mondotta Tabéry Géza, — már jóval előbb számos sérelem és megpróbáltatás ért a románság részéről bennünket. Ezek között talán legkeservesebb számunkra az volt, midőn Popovics Valér, Nagyvárad város rendőrkezesztora 1936-ban felhívást intézett Társaságunk elnökségéhez, hogy sürgősen távolítsassuk el Nagy Sándor honvédtábornok, Szilágyi Dezső, valamint Szigligeti Ede emléktábláit Nagyvárad utcáiról. Ennek az intézkedésnek, — miután a prefektus kijelentette, hogy elnemlátozás esetén a táblák sértetlenségéért nem vállalhat felelősséget — rövidesen eleget is tettünk s a házak falaiból kiemelt emléktáblákat az itteni múzeum műemlékei között helyeztük el. El kellett, hogy távolítsuk a Schlauch-téri Szigligeti mellszobrot is, az érsemlyéni Kazinczy em-

lékművet pedig Szilágy megye prefektusa szedelte szét és vitte magával annakidején. A szomorú eseményről értesülve, felajánlottam, hogy az emlékművet saját kertemben állítom fel, a megyefőnök azonban ezt nem engedélyezte s azzal tért ki, hogy a szobor városi vagyon, így csak a hatóság rendelkezhet felette.

— Ezek után egymást érték a szigorú intézkedések s előbb közgyűléseink megtartásának engedélyét tagadták meg, majd kulturális előadásainkat is betiltották. Végül csupán annyit engedtek meg, hogy halottak ünnepén minden évben meggyújthassuk az emlékezés kandeláberait és gyertyáinkat Társaságunk elhunytjainak sírja fölött. Ezt a jogunkat aztán egész végig gyakoroltuk. A sír nyugalma volt az utóbbi esztendőkhöz tehát az egyetlen, amely nekünk megadatott.

Tabéry Géza végül közölte még hogy az egyik előkelő budapesti kiadóvállalat érdeklődött Iványi Ödön, a Szigligeti Társaság egykori nagy-névű írójának *A püspök atyafisága* című regénye iránt s annak kiadására kért jogot. Ezt a jogot a közgyűlés meg is adta, majd Mártonffy Zol-

tán főpénztáros jelentése után megadta a tisztikarnak a felmentvényt s ezt követően megválasztotta az új tisztikart.

Az új tisztikar

A közgyűlés Tabéry Géza javaslatára egyhangú lelkesedéssel ismételt elnökül választotta Némethy Gyula dr. prelátus-kanonokot, aki meghatoltan köszönte meg az iránta megnyilvánuló bizalmat, majd ismét átvette az elnöklést s megtette előterjesztését a tisztikar többi tagjainak megválasztására. Az előterjesztést a közgyűlés teljes egészében elfogadta. A Szigligeti Társaság új tisztikarának névsora ezek szerint a következő:

Tiszteletbeli elnökök: Gulácsy Irén, a Nagyváradról elszármazott nagy-névű író, Berde Mária dr., a Korvin-koszos erdélyi író, Hlatky Endre Nagyvárad város főispánja, aki mint sajtófőnök és mint budapesti rádió igazgatója, de mint nota-szerző is nem csupán a közéletben,

de művészi téren is nevet szerzett, végül Perédi György hírlapíró, aki több mint másfél évtizeden keresztül dolgozott a Társaságért s mint annak főtitkára jelentékeny munkát fejtett ki.

Ügyvezető alelnök: Tabéry Géza író és újságíró, alelnök: Nadányi Zoltán, kitűnő költő, Bihar megye főlevéltárnoka, főtitkár: Daróczy Kiss Lajos lap-szerkesztő, titkárok pedig Billeky László író és lapszerkesztő, továbbá Papp Lajos, aki régebben szintén érdemes tagja volt a Szigligeti Társaságnak. Könyvtáros: Bodnár Mária, pénztárnok: Mártonffy Zoltán, a felügyelő bizottság tagjai pedig Hauszler Ede és Vargha László.

A vezetőségi tagokon kívül számos tagot is választott a közgyűlés. A Szigligeti Társaság sorába választotta dr. Soós István polgármestert, dr. Pádl Árpád, Arvay Árpád és dr. Patzkó Elemér országgyűlési képviselőket. Szilágyi Dózsa premontrai perjelet s a régi, valamint új tagokkal együtt jelentős számúvá fokozta a Társaság tagjainak névsorát.

"Félszeggel mindig Nagyvárad felé néztem és félfüllel mindig titeket hallgattalak"

Dr Hlatky Endre főispán beszéde

A választás megtörténte után Hlatky Endre dr. városi főispán szólalt fel s közvetlen, meleg hangú beszédében a következőket mondotta:

— *Húsz éven át, míg a trianoni Magyarországon időztem, talán nem mindenki kísérhette figyelemmel munkásságomat az itteniek közül, annál nagyobb örömmel tölt most el, hogy mégis többen felfigyeltek arra, hogy nem csak a közéletben munkálkodom.*

Ezek után a főispán röviden vázolta művészi munkásságát s elmondta, hogy közel kétszázötven zene-művet szerzett, de nagyrészt a fiókjában dolgozott eddig s csak keveset adott ki közülök. Mosolyogva megjegyezte, hogy egyik szerzeményét ki is sajátították s a plagizáló a legkisebb jelzésen sem változtatott. A kedélyes epizód felemlítése után rátért arra, hogy mennyire nagyváradi maradt a húsz esztendei távollét idejében is.

— *Mi, — mondotta — magyar tiszték és tisztviselők, már a szege-di ellenforradalom napjaiban megalakítottuk az Erdélyi kört, amelynek Hoványi Gyula volt az elnöke. Jömagam később mint a rádió igazgatója, fél szemmel mindig Várad felé néztem és félfüllel mindig titeket hallgattalak. A budapesti Mátyás templomban pedig minden évben Szent László ünnepén megkondultak a harangok s ezen a napon összegyűltünk ott csaknem mind a Budapesten tartózkodó váradiak, a templomban pedig ezen a fájdalmas szép ajtósságon bihari, illetve Bihar megyéből elszármazott pap misézett és prédikált.*

A főispán őszinte meghatottságot keltő szavai után került sor a felszólalások és javaslatok elhangzására. Ennek során a közgyűlés úgy döntött, hogy az alapszabályok tagdíjak-

ra vonatkozó részét — a körülmények változása folytán — módosítja. Az 1917-ben érvénybe lépett alapszabály szerinti tagdíjak az elhangzott felszólalások után úgy módosultak, hogy a Szigligeti Társaság alapító tagjai a jövőben a régebbi száz korona helyett 150 pengőt, a választmányi és pártotagok pedig a nyolc, illetve tíz korona évi tagdíj helyett 3, illetőleg 6 pengőt fizessenek.

Horváth Imre

Amagyar teniszezők győztek Helsinkiben

A verseny első napján mind a három számot megnyerik

Helsinkiből jelentik: (MTI) A magyar válogatott teniszezők kedden itt vendégszereltek. A magyar—finn nemzetek közötti mérkőzés első napján a magyarok mind a 3 versenyszámot megnyerték. Asboth—Salo 6:1, 6:4, 6:0. Somogyi Klári—Löfgren 6:2, 6:1, Gábori—Forsmann 6:4, 6:3, 6:3.

Nagyvárad thji. város Városrendezési ügyosztály.

134/1941. szám.

HIRDETMÉNY

Felhívom Nagyvárad város épített közönségét és az iparigazgatóval rendelkező építő iparosokat, hogy Nagyvárad thji. város érvényben levő Építési Szabályrendeletében foglalt előírásoknak saját érdekében mindenben tartsanak eleget.

Bármilyen nemű építkezési munkát csak építési engedély birtokában lehet megkezdni. Az építkezésben időközben történt változásokat még annak fogantatás előtt írásban a városi műszaki ügyosztálynál be kell jelenteni. Amíg a hatóság a lakhatási engedélyt meg nem adja, addig az épület használatba venni szigorúan tilos.

Figyelmeztetem az érdekelteket, hogy a jövőben az Építési Szabályzat rendelkezéseinek megszegése esetében úgy az építető, mint felelős szakértője ellen meg fogom indítani a szükséges szerű kihágási eljárást.

Nagyvárad, 1941. január hó 24.

Dr Soós István s. k. polgármester

FERENC JÓZSEF
KESERÜVIZ

Szombaton kezdi meg működését a nagyváradai bejelentőhivatal

Részletes tájékoztató a nagyváradai rendőrség bejelentőhivatalának működéséről

Nagyvárad. Saját tud. A m. kir. belügyminiszter 1941. január 6-án kelt 210.526—1941. VI. a. számú rendeletével Nagyvárad törvényhatósági város bel- és külterületére egyaránt kiterjedő hatáskörrel rendőrségi bejelentőhivatal szervezését rendelte el. A rendőrségi bejelentőhivatal működését 1941. évi február 1-én fogja megkezdeni.

A város lakosságának a bejelentőhivatal felállításával kapcsolatos számbavétele felől a m. kir. miniszterelnöknek a belügyminiszterrel együttesen kiadott 303—1941. M. E. számú rendelete intézkedik. Ez az

1941. évi népszámlálással kapcsolatosan a számláló biztosok által, a felveendő törzslapok útján fog megtörténni. A város közönségének tehát ebben egyéb külön kötelességei nem lesznek, csupán a törzslapszelvényt kell majd a saját érdekében gondosan megőriznie. Ezeket a szelvényeket annak idején a rendőrség közzei fogják kiképezíteni.

Ellenben a bejelentőhivatal felállításával 1941. február 1-től a város közönségét személyes bejelentési kötelezettség fogja terhelni. Ennek a szabályait az alábbiakban közöljük:

Kiket kell bejelenteni?

1. §. Bejelentési kötelezettség alá esik minden magyar állampolgár — továbbá mindenki — akinek állampolgársága nem állapítható meg.

2. §. (1.) Be kell jelenteni:
a) végleges tartózkodás céljából a városba érkezést, úgyszintén a város területén más lakásba való végleges beköltözést.

b) végleges tartózkodás céljából más városba (községbe) való távozást, úgyszintén a város területén más lakásba való végleges elköltözést.

Az (1) bekezdés a) pontjában megszabott bejelentést az 1. számú bejelentőlapon, az (1) bekezdés b) pontjában megszabott bejelentést pedig a 2.) számú kijelentőlapon kell megtenni.

Be kell jelenteni még:

3. §. a) a huszonnégy órát meghaladó ideiglenes tartózkodás céljából a városba érkezést, illetőleg a város területén más lakásba beköltözést a 3. számú bejelentőlapon.

(2.) Az (1) bekezdés a) pontjában említett körülményre vonatkozó be-

jelentést a szállodában, pensióban és más szállásadóra szolgáló intézményekben ideiglenesen megszállt vendégek vonatkozásában a 3) a) számú bejelentőlapon, a b) pont alatt előírt kijelentést pedig a 4) a) számú kijelentőlapon kell teljesíteni.

(3) A város területén való ideiglenes lakásváltoztatásra az előbbi bekezdésben megszabott bejelentést nem kell megtenni, ha az ideiglenesen más lakásba költözöttnek állandó lakása saját házában van, vagy lakása öröklakás, vagy főbérleti lakás.

(4) Az állandó lakás fenntartása esetében az onnan való ideiglenes eltávozást és az oda való visszaérkezést az állandó lakóhelyen bejelenteni nem kell.

4. §. (1) A tanulót, ha iskolai tanulmányainak végzést céljából állandó lakóhelyéről állandó tartózkodásra más városba (községbe) vagy lakásba távozik, a bejelentési kötelezettség szempontjából korábbi lakóhelyéről véglegesen elköltözöttnek (2. §. (1) bek. b) pont, az új lakóhelyre pedig véglegesen beköltözöttnek (2. §. (1) bek. a) pont) kell tekinteni.

Be kell jelenteni a kórházi betegeket és a rabokat is

(2). A kórházba és gyógyintézetbe felvett, továbbá országos letartóztató intézetbe, kir. bírósági fogházban, rendőrségi fogdában és toloncházban fogvatartott, végül javító-nevelőintézetbe utalt személyt a bejelentési kötelezettség szempontjából korábbi lakóhelyéről (lakásáról) ideiglenesen elköltözöttnek (3. §. (1) bek. b) pont) az új lakóhelyre pedig

ideiglenesen beköltözöttnek (3. §. (1) bek. a) pont) kell tekinteni.

5. §. A hajósokra és hozzátartozóikra, továbbá a hajósok alkalmazottaira vonatkozóan, ha állandóan a hajón (uszályon) laknak és más állandó lakóhelyük (lakásuk) nincsen, a 2. §. (1) bekezdésben említett bejelentéseket a hajó (uszály) telep helyén kell megtenni.

6. §. Tényleges katonai (csendőrségi) szolgálatra és közérdekű munkaszolgálatra bevonuló személyekre vonatkozóan a 2. és 3. §-ban meghatározott bejelentéseket nem kell megtenni.

Véglegessé vált tartózkodás bejelentése.

7. §. (1) Ha az eredetileg ideiglenesnek tervezett tartózkodás véglegessé válik, az előző állandó lakóhelyre (lakásra) vonatkozóan a 2. számú kijelentőlapon kijelentést, az új állandó lakóhelyre (lakásra) vonatkozóan pedig a 1. számú bejelentőla-

pon haladéktalanul bejelentést kell tenni.

(2). Az előbbi bekezdésben említett bejelentést akkor is meg kell tenni, ha az érdekelt személy ideiglenes lakóként már be volt jelentve.

Minden év január 1-én be kell jelenteni a 12 éves fiukat és 16 éves leányokat

10. §. (1.) A 2. és 3. §-ban meghatározott bejelentési kötelezettségtől függetlenül be kell jelenteni:

a) minden év január hó 1. és 31. napja között azokat a fiúgyermeket, akik az év folyamán a 12. továbbá azokat a leányokat, akik az év folyamán a 16. életévüket elérik.

b) a 12. életévüket elért, de 70. életévüket még nem haladott férfiakra, továbbá a 16. életévüket elért, de 50. életévüket még nem haladott nőkre vonatkozóan valamely új szakképzettség (tanult mesterség, végzettség, képzettség), illetőleg honvédelmi célokat szolgáló tanfolyamon, vagy gyakorlaton szerzett képzés (mő önkéntes honvédelmi munkaszolgálat, közérdekű munkaszolgálat keretében szerzett képzettség stb.), vagy főiskolai képesítés megszerzését a vonatkozó bizonyítvány stb. kézhezvételét követő nyolc nap alatt;

c) családi név megváltoztatását, még pedig a névváltoztatásra, a kegyelemmel, vagy utólagos házasságkötéssel történt törvényesítésre, a névátvételével kapcsolatos örökbe fogadó szerződés megerősítésére vonatkozó s a származást megállapító jogerős bírói, illetőleg közigazgatási határozat kézbesítésétől számított nyolc nap alatt;

d) az utónév megváltoztatását, még pedig a változás bekövetkezésének napjától számított nyolc nap alatt;

e) a nő házasságkötését, továbbá házasságának érvénytelenítését, nem létező házassággá nyilvánítását és házasságának felbontását, utóbbi abban az esetben, ha a házasságot felbontó ítélet a feleséget nem jogosította fel férje nevének viselésére, még pedig az ítélet jogerőre emelkedésétől számított nyolc nap alatt;

f) a családi vagy utónév anyakönyvi kiigazítását a vonatkozó határozat kézbesítésétől számított nyolc nap alatt;

g) a magyar állampolgárságnak, honosítás (visszahonosítás) házasságkötés vagy törvényesítés által történt megszerzését, még pedig honosítás (visszahonosítás) esetében az állam-

(3) Az (1) bekezdésben említett esetben a kijelentést a bejelentéssel egyidejűleg az új állandó lakóhelyen is meg lehet tenni.

8. §. A bejelentéseket a beköltözést követő huszonnégy óra, a kijelentéseket az elköltözést megelőző huszonnégy óra alatt kell teljesíteni.

9. §. Abban az esetben, amikor a 2. vagy 3. §. alapján bejelentést tettek, azonban a bejelentett személy lakóhelyét (lakását) nem változtatta meg, a meg nem választott lakóhelyre (lakásra) vonatkozóan haladéktalanul új bejelentést kell tenni. (2. §. (1) bek. 3. §. (1) bek.)

polgári eskü letételétől, házasságkötés esetében a házasságkötés napjától, törvényesítés esetében a vonatkozó határozat kézbesítésétől számított nyolc nap alatt.

2.) Az (1) bekezdésben megszabott bejelentések közül az a) pontban említett körülményre vonatkozó bejelentést a 6. számú, a c)—f) pontokban említett körülményre vonatkozó bejelentést a 7. számú, végül a g) pontban említett körülményre vonatkozó bejelentést az 1. számú bejelentőlapon kell megtenni.

(3.) A magyar állampolgárság megszerzését azokra a családtagokra vonatkozóan is be kell jelenteni, akik külön állampolgársági esküt nem tesznek, de akikre a honosítás (visszahonosítás) hatálya a honosítási, illetőleg a visszahonosítási okirat szerint kiterjed.

11. §. (1) A jelen rendeletben megszabott bejelentéseket (2., 3., 10. §.) — a 12. és 22. §-ban foglalt lakásváltoztatással kapcsolatos kivételektől eltekintve — a tizennyolcadik életévét betöltött személy maga köteles teljesíteni. A tizennyolc évesnél fiatalabb személyre vonatkozó bejelentést törvényes képviselője, ha pedig nem ennek háztartásában él, az a szállás-, munka-, vagy szolgálatadó köteles megtenni, akinek gondozása, vagy felügyelete alatt a bejelentésre kötelezett személy áll.

(2) A háznak, illetőleg a lakásnak tulajdonosa, továbbá a lakás bérlője is ellenőrizni köteles, hogy a házban vagy a lakásban lakó személyek (hozzátartozó, alkalmazott, főbérlet, albérlet, ágybérlet, vendég, mindezek hozzátartozói és alkalmazottai stb.), a lakóhely (lakás) változtatására vonatkozó bejelentéseket (2., 3. §.) a megszabott határidőben teljesítették-e. Ha a bejelentés teljesítésére kötelezett személy a bejelentés megtörténtét a 18. §. szerint nem igazolja, a háznak, illetőleg a lakásnak tulajdonosa, bérlet esetében pedig a ház, illetőleg a lakás bérlője ezt az illetékes hatóságnak (17. §.) haladéktalanul tudomására hozni köteles.

(Folytatása a holnapi számunkban.)

Frenczel Sándor

tükör és üvegcsiszolda

Tábla-üveg nagy raktár
Képeretezés
Melegágyrámak és üvegek

Nagyvárad, Szt. János u. 44-48.

Telefon: 19-13

Sziám és Indokina közt folytatódnak a harcok

Visszaverték az indokinai támadásokat

Bangkokból jelentik: (Reuter) Sziám és Indokina között, már a fegyverszünetnek életbe kellett volna lépnie, a harcok kedden egész nap folytatódtak. A legutóbbi sziámi hivatalos közlemény ezért a tényállásért Indokinára hárítja a felelősséget. Azt mondják, hogy Japánról arról értesítették, a hivatalos közlemény hozzáfűzi, hogy az indokinai támadásokat visszaverték.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
SZILÁGYI DEZSÓ-UTCA 5. SZÁM.

ELŐFIZETESI ÁRAK: Egész évre 30.
 félévre 15, egy óra 2.50 pengő
 Egyes szám ára 10 fillér

Telefon: 12-27.

Postatakarékpénztári csekszámlánk
 száma: 72.301.

Kéziratokat nem örzünk meg és nem
 adunk vissza

Az új budapesti japán követ bemutatkozó látogatásai. Budapestről jelentik: Okubo, ujonnan kinevezett budapesti japán császári követ, kedden bemutatkozó látogatáson volt Wörnle rendkívüli követ, meghatalmazott miniszternél. A bemutatkozó látogatás alkalmával kormányra mély részvételt tolmácsolta gróf Csáky István külügyminiszter elhunyt felett. Wörnle rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter köszönőlevelét fejezte ki a részvétnyilvánításért.

Engedély kell a vitézi címer üzleti felhasználására. Budapestről jelentik: Az Országos Vitézi Szék 1328. számú rendeletében intézkedett a vitézi címer használatáról. Eszerint a vitézi jelvénynek az üzleti életben, az üzleti vállalkozásokhoz tartozó különféle tárgyakon és eszközökön (cégablán, járművön, üzleti levélpapíron, számlán, üzleti nyomtatványokon) való használatához a jövőben a vitézi szolgálati ut betartásával mindenkor az Országos Vitézi Szék engedélyét kell kérni. Az ilyen kérvényeket a vármegyei Vitézi Székek mindenkor véleményezik olyan szempontból, hogy a vitézi jelvény használata nem esik-e a Vitézi Rend tekintélyének hátrányára. A vitézi jelvénynek a személyes használatra szóló cikkeken való alkalmazásához (saját házon, névjegyen, magánlevélpapíron, gyűrűn, tárcán) külön engedélyt kérni nem kell.

Gyorsírást, gépirást

Szabó Ferenc
 okl. írásszaktanítónál tanulhat
 Kossuth L. u. 11. II. em.

Magyar lap indult Temesváron. Temesvárról jelentik: (Budapesti Tudósító) Magyar Néplap címmel Temesváron új napilap indult. Jelenben ez az egyetlen magyar nyelvű napilap Romániában.

SZÁZ LAKÓHAZ DÖLT ÖSSZE CSONGRÁDON A TALAJVIZ MIATT. Csongrádról jelentik: (MTI) Eddig száz lakóépület dőlt össze és rongálódott meg a város bel- és külterületén a feltörő talajvíz pusztítás következtében.

KELL-E FIZETNI HELYPÉNZT A PIACON ÁRULÓ NAGYVÁRADI KÉZMŰVES KISIPAROSOKNAK? Nagyvárad. Saját tud. A nagyvárad kézműves kisiparosok mintegy 250-300 főnyi csoportja a napokban beadvánnyal fordult a polgármesterhez a beadványukban arra kéri a várost, hogy szüntesse meg számukra a piaci bódék után szedett helypénz-illetéket. A helypénz-rendszert a román időkben vezették be s a magyar ipartörvény a saját készítményeiket árusító, adót fizető kisiparosokra nem ró ilyen terheket. A polgármester meghallgatta kívánságukat s ígéretet tett a kérdés kedvező elintézésére.

Temetések. Vargha József 85 éves korában meghalt. Temetése csütörtökön délután 3 órakor lesz a Haller kápolnából. — Gaál Gáborné Juhász Margitka 43 éves korában meghalt. Temetése pénteken délelőtt 11 órakor lesz a Halásztutca 39. számú gyászházról. (Erdélyi „Concordia“.)

Csökkentik a személyvonat forgalmát Franciaországban. Vichyből jelentik: (Havas) A tartós tüzelanyaghiányra való tekintettel, elrendelték, hogy február harmadikától kezdve, egész sor személyvonat járatását zúsztatják. A vonatokat ezentúl csak akkor futtatják, ha a hőmérséklet öt fok alá süllyed.

NEGYVEN ÉVE HALT MEG VERDI. Január 28-án lesz negyven éve annak, hogy Giuseppe Verdi, a nagy olasz zeneművész meghalt. A „Giornale d'Italia“ ebből az alkalomból érdekes cikkben emlékezik meg Verdiről s dokumentumokat közöl, hogyan vélekedtek a zenéről kiváló kortársai: Mantegazza, Arturo Graf, Gabriele D'Annunzio, Carducci és mások. Egyébként az olasz zenei élet eseményeinek az idén a Verdi-jubiläum áll a központjában s a római királyi opera még az ősszel, az évad kezdetén, Verdi-ciklust rendezett.

Teljesen átépítik a m. kir. adóhivatal Sal Ferenc utcai kincstári épületét. Nagyvárad. Saját tud. A nagyvárad pénzügyigazgatóságtól nyert értesülésünk szerint már a tavasz folyamán teljesen át fogják építeni a m. kir. adóhivatal Sal Ferenc utca 2. szám alatti emeleti sarokházát. Az épület pénzügyi laktanya célját fogja szolgálni s a jelenleg ottan elhelyezett más hivatalok el fognak költözni. A tatarozási munkálatok költségét, 40-50 ezer pengőt a pénzügyminiszterium tudomásul vette s jóváhagyó intézkedése csak napok kérdése. Az előterjesztett munkálatok teljes egészében el lettek fogadva. Eszerint az a kincstári épület, amely a román uralom alatt teljesen tönkrement és kirívó példáját mutatja a husz éves kizsákmányoló gazdálkodásnak, újra visszanyeri a kincstári épülettel megillető formáját.

Elhalasztották az ipartestületi jegyzők tanfolyamát. Nagyvárad. Saját tud. A Kereskedelmi és Iparkamarától nyert értesülésünk szerint a január 27-re hirdetett ipartestületi jegyzői tanfolyamot egy héttel elhalasztották. A hatnapos tanfolyam, amelyen az ujonnan megalakított ipartestületek jegyzői és tisztviselői vesznek részt — így február 3-án kezdődik és február 9-én ér véget.

Febr. 2-án nyitja meg butorkiállítását

Papp Margit lakberendező a Székely és Réti

Erdélyrészi Butorgyár Rt. vezérképviselője

Rimanóczy-utca 8. sz.

Bírósági díjnoki állások betöltése. A Magyar Távirati Iroda jelenti: Közelebről bírósági és ügyészségi díjnoki állások kerülnek betöltésre. Pályázatoknál tüzharcosok és hadirokkantak előnyben részesülnek. A részletes feltételeket a Budapesti Közlöny január 17-iki száma közli.

Kávéházakban és vendéglőkben kérje a Magyar Lapok-at.

Feljegyzések

A nevét egyelőre nem írom le. Elég róla annyit tudni, hogy főutcai zsidó kereskedő. Üzletében sohasem voltam. Ugy gondolom, hogy ez természetes is. Ő zsidó, én pedig magyar vagyok. Társaságban sem igen találkoztunk. Ez is természetes az előbbi áthidalhatatlan különbség miatt. Egy szóval: nem ismerem. Látom, hogy melyik üzlet előtt áll és lesi, mint a pók hálójára közepén, az áldozatot. A nevét is el tudom olvasni. Szép magyaros hangzása van, de az ajtófélfára „mezuzája” rögtön elárulja, hogy tulajdonosa sem mindig erre a névre hallgatott. Azonban vigyázzunk. Ezzel egy kissé már elárultam hősiünk kilétét. Pedig egyelőre nem akarom.

Reggelként szoktunk találkozni amikor a szerkesztőségbe sietek. — Olyankor ő az üzlet aittaja előtt áll, sepreget, bámul, rendesen a járókelőkre. Néha köszön is egyet-egyét. En is úgy figyeltem fel rá, hogy nekem is köszönt. De milyen köszönés volt az? — Buna ziua — rebegte utánam félénk, alig kimondott szavakkal. Nem feleltem udvariaskodására, azt gondolván, hogy bizonyára összetévesztett valamelyik román ismerősével. De jól ránéztem, jól megmutattam neki fizimiskámat, hogy észrevehesse tévedését.

Két nappal ezután megismétlődött az eset. Galloianerünk ismét üzlete előtt sepregetett. Amikor elhaladtam előtte, ugyanazon a halk, félénk hangon köszönt: — Buna ziua. — Az első pillanatban arra gondoltam, hogy megkérdezem tőle, mi indítja erre a különös udvariasságra. De nem tettem. Magam is rájöttem a kézenfekvő magyarázatra, amint hogy bárki rájön, ha egy kissé kinyitja szemét fülét és tanulmányozza a zsidóság mai közhangulatát, érzelmeit, reményeit és vágyait.

A zsidóság nem szereti senkit, csak önmagát. Ha különböző nemzetek, államok között kell választania, akkor az egyedüli szempont az, hogy milyen dolga van ott a zsidóságnak. Nem szerették a románokat, de a románokkal jól kijöttek. Pénzrel minden el lehetett érni, mindent és mindenkit meg lehetett venni. Ideális állapot ez a zsidóság számára. Még akkor is,

ha néha napján (mint ma is) egy kis antiszemitizmus vegyül is bele. Számítások sarokköve az angol győzelem. Churchill sem várja fanatikusabban, mint ők. Az eljövendő angol győzelem szerintük felszabadítja régi vadászterületeiket — köztük Romániát is — a német befolyás alól s újra kezdődhet a régi arany élet. Mondanom sem kell, hogy egy újabb Trianonra is számítanak. Nem várják ők a magyarokat, nem volt nekik örömmünnepe a mi felszabadulásunk. Amint hogy nem szomorkodnának — Isten őrizzen meg még a gondolatától is — egy újabb nemzeti tragédiánkon.

A zsidóság nem szeret bennünket. Elvesztettük szimpátiájukat, amióta megcsináltuk — zsidó terminológia szerint — a nagy „gojlázadást”. Reménytelenségükben már a liberálisus ittmaradt anakronisztikus eszkevényei sem vigasztalják őket. Magyarország kormányzata ma félreérthetetlenül jobboldali s az ellenzék sem miattuk ellenzék. A zsidósággal való számolás szükségességében nincs véleménykülönbség a pártok között, legfeljebb az eszközök és módszerek kérdésében van valami eltérés.

Ami zsidópártolás és befolyás még érvényesül, az kihal lassan azokkal, akik eljegyezték magukat a zsidósággal s akiknek még ma is szebb muzsika a zsidó arany csengése, mint a magyar jövő zenéje.

Nem szeretnek bennünket a zsidók, mert határozott törvényeink, rendeleteink vannak és ezek — ha sok kibuvóra és visszaélésre is adnak alkalmat — mégis a zsidóság elevezen tapintottak, mert gazdasági téren fogják meg mindenható kezüket. Nem szeretnek bennünket, mert tulajdonosan ismerjük őket. Ugy látszik, jobb nekik Románia még zavargásokkal, Horia Símával és Antonescuval is, mint a zsidótörvényes Magyarország.

Az én kereskedőm valószínűleg bölcs előrelátásból köszön románul. Összetévesztett valamelyik régi román vevőjével. Ez az előrelátás azonban most az egyszer megcsalja. Eről minden eszközzel gonoszkodni akarok. (P. L.)

A sütőiparosokat értesíti Nagyvárad thj. város Közélemezési Hivatala, hogy a részükre kiutalt isztmennyiséget 1941. január hó 29-től a Ledkál Ipartelepek Erzsébet utcai lisztelosztó raktárából átvehetik.

A „Bölcsőtől az iskoláig” című film kötelező bemutatása. Budapestől jelentik: A hivatalos lap 1. száma közli a belügyminiszter rendeletét, amelyben az ország összes mozgóképszínházai számára kötelezővé tette a Bölcstől az iskoláig című, oktatójellegű film bemutatását.

A Nagyvárad Iparosok Hírszövetkezet Temetkezési Egyesülete értesíti „A” csoportjának tagjait, hogy Mezei Muth Mária, özv. Kezsedy Gyuláné, Viperina Teréz, Schuch Károlyné, Kóta Imre és Péntes Józsefné 571, 572, 573, 574, 575, 576-ik) a „B” csoportból Ponorán Lukács, Schuch Károlyné és Jámor Kálmán (271, 272, 273) tagunk meghalt. Ezért az esedékessé vált 40, illetve 44 fillér befizetendő az egyesület pénztárába vagy a pénzbeszedőnek. Az elnökség.

Szabadonbocsátják az elzászi katonákat. Kolmarból jelentik: (NTI) Körülbelül egy hét óta robnak a vonatok Bazel pályaudvarán Offenburgon és Trassburgon keresztül svájci és francia hatóságok által szabadon engedett elzászi katonákkal. Ezek a katonák a múlt év júniusában teljes csapatrészeikkel svájci területre léptek és itt internálták őket. Bazelben a pályaudvaron most egy francia katonai bizottság kétszáz fős csoportban elbocsátotta a katonákat. Bazelben a pályaudvaron német szervezetek fogadják az elbocsátottakat.

Költöztetéseket kifogástalanul végez
 Általános Szállítványozási és Kereskedelmi Vállalat
Kiss Géza László
 Hlatkv u. 23. Telefon 24-90
MAV. Ház-Ház forgalom
 hivatalos ügynöksége.

A magyar-szlovák kereskedelmi tárgyalásokat február 10-én folytatják

Pozsonyból jelentik: (Budapesti Tudósító) Az itteni lapok értesülése szerint a szlovák-magyar kereskedelmi tárgyalásokat, amelyeket félbeszakítottak, hogy a küldöttségek vezetői jelentést tehessek kormányuknak a tárgyalások eddigi menetéről, február tizedikén folytatják Pozsonyban. A jövő évre szóló kereskedelmi egyezményt valószínűleg rövidesen aláírják.

Jövedék-büntető hatáskörrel ruházták fel a visszacsatolt keleti és erdélyi országrészek törvényszékeit

Budapestről jelenti a MTL: A Budapesti Közlöny legközelebbi száma közli az m. kir. minisztériumnak 680—1944. M. E. számú rendelete a visszacsatolt keleti és erdélyi területeken a beszercei, csikszerepai, dési, kolozsvári, marosvásárhelyi, máramaroszi, nagyváradai, sepsiszentgyörgyi, szatmárnémeti, székelyudvarhelyi és zilahi királyi törvényszékeket saját területükre jövedék-büntető bírósági hatáskörrel ruházta fel.

Kik lesznek a Lorántffy-bál nyitó-párjai?

A február 2-iki Lorántffy Zsuzsanna bál alatti megnyitó párpárt felkéri a rendezőség, hogy január hó 31-én, pénteken este 7 órakor a Református Kulturpalota nagytermében okvetlenül megjelenni szíveskedjenek.

Andriska Duci, Altnöder Klári, Altnöder Csilla, Balajthy Éva, Bednár Babi, Bauer Baba, Barts Stella, Bodó Emília, Csernák Emília, Csontos Rózsika, Dobrovsky Erika, Dézsy Bertus, Dézsy Margit, Donó Erzsike, Fülöp Gizike, Fülöp Erzsike, Fráter Erzsike, Gódfényi Ella, Hermann Ilus, Szekeres Klára, Kiss Ica, Korbutz Mária, Koppány Anna, Kis Andrea, Lészik Olga, Liszka Manyi, Lakatos Ica, Molnár Hajnalka, Nadányi Eszter, Nagy Edit, Nagy Gizike, Nagy Erzsike, Nyisztor Olga, Parcell Ili, Rovács Kati, Schilling, Olgi, Solyom Cinci, Székely Lidi, Szikszay Böske, Szántay Ilus, Szekeres Rózsika, Tatar Gizike, Takáts Magda, Varga Magdus, Varga Gizike.

— András Gusztáv, dr. Andrásy László, Asztalos Sándor, dr. Bakáts Béla, dr. Baranyi Sándor, Boskó B. B. Zoltán, dr. Csernák István, Csernák Béla, dr. Csernák László, Chaliborg Gyula, Csanak István, Domóky József, Deseffy Béla, Fodor Ödön, Gerber Ferenc, dr. Gál Ferenc, Gyenge István, gróf Haller Miklós, dr. Jermiás Sándor, Jossa László, Juhos László, dr. Keresztos Fíbor, dr. Kovács Gábor, dr. Kovács Béla, Kóty Albert, dr. Krajnik Sándor, Komáromy Zsigmond, Király Zoltán, dr. Lammel Antal, Ludvig Dezső, Masznik Géza, Mácsay József, Németh Lajos, dr. Oláh Imre, Papp László, Paul Géza, Porkoláb László, Petrovics Gébor, dr. Sarkadi Sándor, Sály József, Simonszky Dezső, Stefter Andor, Szekeres György, Szabó Gyula, Szolga Sándor, Szűcs Béla, dr. Tekulits Jenő, Tóth Kálmán, Tolvaj Gyula, Zilahi András, Zalányi Gyula.

A népszámlálás, az iparosok és kereskedők Számbaveszik a lakás céljaira szolgáló épületeket

A m. kir. Központi Statisztikai Hivatal közli, hogy az összeírások céljára az önálló iparosokról és iparüzemekről két színű kérdőívet kell kitölteni. Ezt a kérdőívet ki kell tölteni minden önálló iparosnak és kereskedőnek is, ha egy segédje, vagy tanonca sincs, vagy külön üzlete sincs, hanem csak a lakásában van az üzeme, vagy mint a kőművesek, műhelye sincs.

Kitöltik a kérdőívet az építőipari vállalkozók, a vendéglátó ipart űzők, valamint a szolgálatot nyújtó ipari űzők (borbély, kozmetikus) is.

Kereskedői kérdőívet kell kitölteni minden önálló kereskedőnek és önálló kereskedelmi ügynöknek. A piaci árúak közül is azoknak, akiknek a piacon vagy vásárcsarnokban rendszeres, állandó üzlethelyisége van.

Külön kérdőívet kell kitölteni az ipari üzemek, illetőleg kereskedelmi üzletek fenntartó közkereseti társaságok minden tagjának és a betéltársaságok minden belfogójának. Ipari üzemek, illetőleg kereskedelmi üzletek fenntartó jogi személyeknek ilyen üzemek és üzletek bérlőinek és azoknak, akik ipari üzem, kereskedelmi üzlet tulajdonosaival állanak társasviszonyban. Ki kell tölteni a külön kérdőívet minden fiókjüzléről is.

Nem töltenek ki iparos, illetve kereskedői ívet a házi mosónők, varrónők, alkalmi árúsok és alkalmazott ügynökök. Önálló iparosokat és kereskedőket általában lakásukon, jogi személyek tulajdonában álló üzemek és fiókjüzléről az üzlet vagy üzem helyén kell összeírni.

Mindazok az önálló iparosok és kereskedők, akiknek az üzeme vagy üzlete a lakászámláló biztos körzetbe tartozik, lehetőleg a lakásukon eljáró biztoshoz juttassák el a kérdőívet. A számláló biztos felszólítására egyébként megfelelő igazolással kiállításával igazolni tartozik, hogy rózsaszínű, illetőleg két színű kérdőívet már átadta, akár a lakáson, vagy üzletben eljáró számlálóbiztosnak.

A népszámlálás számbaveszi a lakás céljaira szolgáló épületeket és lakásokat is. Minden különálló és lakás céljára szolgáló épületről házigyűjtőívet kell kiállítani.

Katonai összeírások

A népszámlálás alkalmával kiállítandó a népszámlálást nyitó katonai lap és a katonai szelvény. Nyilvánlartó lapot kell kitölteni az 1870 és 1929 között születetti (41—70 éves) férfiakról és minden 1890 és 1924 között születetti (16—50 éves) nőről. Katonai szelvényt csak a férfiakról kell kiállítani. Még pedig 1880 és 1922 között születetti (18—60) katonaviselet polgári személyekről és 1892 és 1919 között születetti (21—48 éves) nem katonaviselet férfiakról. Minthogy ezek a kérdőívek egyéni nyilvánlartás célját szolgálják, pontos kitöltésükre különösen ügyelni kell és a birt adatokat lehetőleg okmányokkal kell igazolni.

A népszámlálások és ezzel kapcsolatos összeírások céljára szükséges adatokat mindenki legjobb tudomása szerint a valósághoz híven köteles szolgáltatni. Aki tudva hamis vagy valótlan adatokat valott be, vagy be-

szolgáltatót, vagy a szolgáltatás érdekében a kívánt felvilágosítást ismételt felszólítás ellenére a kitűzött határidőre igazolatlanul be nem szolgáltatotta, illetőleg meg nem adott, vagy az adatok beszolgáltatását megtagadta, amennyiben a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik az 1940. 30. t.-c. 7. §-ának 1929. 19. t.-c. 17. §-nak rendelkezése

értelmében kihágást követ el és a büntető igazságszolgáltatás egyes kérdéseinek szabályozásáról szóló 1928. 10. t.-c. rendelkezése értelmében büntetendő. A valott adatok titkoságának biztosítása messzemenően megfontolt. Mindazok, akik az általuk kitöltött okmányokat nem tudják átadni, juttassák el zárt borítékban a számláló biztoshoz.

SZINHÁZ

Ujabb erdélyi szinigazgatói engedélyek

A kultuszminiszter körrendeletben tudatta a visszatért keleti és erdélyi országrészek hatóságait, hogy az eddigiek kivétel augusztus 31-éig szóló hatállyal még négy szinigazgatói engedélyt adott ki. Putnik Bálint engedélye Nagyváradra és Máramarosra szól, Krémer Ferencé Csikszerepára, Gyergyószentmiklósrá, Kézdivásárhelyre, Marosvásárhelyre, Sepsiszentgyörgyre, Szászrégenre és Székelyudvarhelyre, Jódy Károly szinigazgató engedélye Bánffyújváradra, Besztercésre, Désre, Erdőhályfalvára, Felsőhályfalvára, Margittóra, Nagyszalontára, Szamosújvárra, Szilágysomlyóra, Szinerváraljára,

Tasnádra, Técsőre, Zilahra és Zsibóra, Battyán Kálmán részére a miniszter szinigazgatói engedélyt adott Besztercenaszód, Csik, Háromszék, Marostorda és Udvarhely vármegyék területére mindazon községekre, melyeket más szinigazgatók kerületébe nem osztottak be.

A hazatért keleti és erdélyi országrészekben talált helyzetre való tekintettel a miniszter megengedte, hogy a társulatok tagjai között nem kamarai tagok is szerepeljenek. A nem kamarai tagok részére a Színművészeti és Filmművészeti Kamara útján ideiglenes működési engedélyt ad.

A színházi iroda közleményei:

— Bécsi gyors, filléres helyárrakkal. Sándor-Kellér nagysikerű romantikus huszároperettjének, a Bécsi gyorsnak első filléres helyáru előadása csütörtökön és pénteken este lesz a bemutató előadás parádés szereposztásban. Minden földszinti jegy 80 fillér, minden emeleti jegy 50 fillér, páholy 5 személyre 4 pengő. Az eddig megnyitvámúlt óriási érdeklődésre való tekintettel jegyekről ezen két előadásra ajánlatos lesz elővételben gondoskodni, mert előadás előtt a pénztárhoz jó jegy nem lesz kapható.

— Tokaji aszu — szombaton délután — filléres helyárrakkal. Szilágyi-Eisemann Tokaji aszu című óriási sikerű operettje kerül szinre szombaton délután 4 órakor filléres helyárrakkal. A Tokaji aszu előadására minden földszinti jegy 80 fillér, minden emeleti jegy 50 fillér, páholy 5 személyre 4 pengő.

— Judith kapitál, — A Szigligeti Színház első eredeti bemutatója. A szerzők személyes jelenlétén kívül fővárosi színpadi szerzők, újságírók, fotóriporterek érkeznek Nagyváradra, hogy külön riportokban számoljanak be a szombat este bemutatásra kerülő Ságody József és Ilinczy László zenés vígjátékának első előadásáról, amelynek színhelye a nagyváradai Szigligeti Színház lesz. Miután a mi színházunkat érte az a nagy meglepetés, hogy ez az újdonság itt kerülhet először szinre, a színház teljes személyzete Tihanyi Vilmos főrendező irányítása mellett lázasan készül a vígjáték bemutatására. Ejt nappallá leve telynak a próbák ugy a színpadon, mint a

táncteremben és az eddigi próbákból ítélve, a Judith kapitál sikere nem fog elmaradni. Az igazgatóság anyagi áldozatot nem kímélve, olyan kiállításban hozza ki az újdonságot, ami mindenkinek egy élmény marad. A teljesen új díszleteket Kovall István, a Nemzeti Színház díszletfestője festi. A főszerepeket: Jurik Ica, Komlós Juci, Rappert Dódi, Horváth Mici, v. Molnár Iván, Nagy Ferenc, Lendvay József, Bihari Zoltán játsszák. A zenekari Sárdi Alajos vezényli. A Judith kapitál szombaton este A. bérletben, vasárnap délután 4 órakor és este háromnegyed 8 órakor és hétfőn este B. bérletben lesz a színház műsora mindenkor rendes helyárrakkal.

Heti műsor:

Szerda este háromnegyed 8 órakor. Az ördög nem alszik. Filléres helyárrakkal. Csütörtök este háromnegyed 8 órakor filléres helyárrakkal: Bécsi gyors. Pénteken este háromnegyed 8 órakor filléres helyárrakkal: Bécsi gyors. Szombaton délután 4 órakor filléres helyárrakkal: Tokaji aszu. Operett. Szombaton este háromnegyed 8 órakor a Szigligeti színház eredeti ősbemutatója: Judith kapitál. Szövegét írta Ságody József, Zene: Ilinczy László. A bérletben. Rendés helyárrakkal. Vasárnap délután 4 órakor. Judith kapitál. (Másodszer). Vasárnap este háromnegyed 8 órakor: Judith kapitál. (Harmadszer). Hétfő este háromnegyed 8 órakor: Judith kapitál. (Negyedszer). B. bérletben.

RÁDIÓ

CSÜTÖRTÖK, JANUÁR 30.
Budapest I.

- 6.40 Ébresztő. Torna.
7.00 Hírek Közlemények. Étrend. Hang-
lemezek
10.00 Hírek.
10.20 1. Nagyapó házassága. 2. A zöld
szemű Zsoldos László elbeszélés.
Felolvasás.
10.45 „Külföldi híradó.” Felolvasás.
11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12.00 Harangszó. Himnusz. Időjárás-
jelentés.
12.10 Hanglemezek.
Közben
12.40 Hírek.
13.20 Időjelzés, időjárás- és vizállás-
jelentés.
13.30 Szórakoztató zene. Hangfelvétel.
14.30 Hírek.
14.45 Műsorismertetés.
15.00 Árfolyamhírek, piaci árak élelmi-
szerárak.
15.20 Suranyi Rudi cigányzenekara.
16.10 „Ruszin hallgatóinknak” 1. Ben-
ca György: Népregek a tatárjárás
korából. Felolvasás. 2. Hang-
lemezek.
16.45 Időjelzés, időjárásjelentés, Hírek
17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
17.15 Magyar Revü Táncczenekar.
Közben
17.35 „A népművészet és háziipar.”
Benkő Sándor gazdasági tanácsos
előadása.
18.05 „Védekezés a fertőző állati beteg-
ségek ellen.”
18.35 Haják Károly hegedű, zongora-
kísérettel.
19.00 Hírek magyar, német és román
nyelven.
19.20 „Nóták a vadásztársnyábl.”
Összeállította Verczekei Rezső.
20.10 Székelyvárosi Zenekar. Vezényel
Fridl Frigyes.
21.40 Hírek, időjárásjelentés.
22.00 Táncclemezek.
22.30 A belgrádi Egyetem Óbálc-ének-
kar hangversenye. Hangfelvétel.
23.00 Hírek német, olasz, angol, francia
és esperantó nyelven.
Utána kb.
23.30 Közvetítés a Valéria-kávéházból.
Oláh Kálmán cigányzenekara
muzsikál.
24.00 Hírek.

Budapest II.

- 16.10-től 16. 45-ig Pátria-hanglemezek.
18.00 Szórakoztató hanglemezek.
Közben
18.30 Angol nyelvtanítás. J. W. Thomp-
son előadása.
19.30 „Franciaország visszatérése a
földhöz.” Szabó Miklós dr. egye-
temi m. tanár előadása.
20.00 Hírek.
20.10 Közvetítés az Emke-kávéházból.
Farkas Béla cigányzenekara mu-
zikál, Kalmár Pál énekel.
21.20 „A nemzet csalogánya Erdély-
ben” Nagymihály Sándor elő-
adása.
21.35 Időjárásjelentés.

Luxus cikk-e a rádió?

Nem, mert erre minden kultur
embernek nélkülözhetetlen szük-
séce van! Tekintse meg tehát a
Vacsi és Dobribán
rádió szaküzletét mielőtt rádió-
szükségletét beszerezne.
Kedvező fizetési feltételek!
Hanglemezek nagy választékban!
Kosuth Lajos utca 7. szám.

Kiváló minőségű vetőmagot bocsát a gazdák rendelkezésére a földművelésügyi miniszter

Mázsánként egy pengő kedvezmény a kis-
gazdáknak. — Február 8-ig lehet igényelni
a vetőmagot

Budapestről jelenti a Magyar Távirati Iroda jelenti: Báró Bánffy Dániel m. kir. földművelésügyi miniszter intézkedett, hogy a tavaszi vetőmag-szükséglet biztosítására a földművelésügyi miniszterium széleskörű vetőmagakciót bonyolítson le.

Egyes vidékeken a gazdák kellő mennyiségű vetőmaggal nem rendelkeznek és egyeseknél a vetőmag minősége sem kielégítő. A miniszterium arra törekszik, hogy a termelés minőség-színvonala emelkedjék, ezért kiváló minőségű vetőmagot bocsát a gazdák rendelkezésére, különös tekintettel a kiscgazdákra, akiknek szükségletét azal is támogatja, hogy 15 mázsánál nem nagyobb tételek után saját tárcája terhére mázsánként egy pengő kedvezményt ad.

A vetőmagakció keretében a zabvetőmag ára mázsánként 23 pengő, a

sörárpa mázsája 26.90 pengő. A vasúti szállítási költséget és a mázsánkénti 2.50 pengő felárat állami támogatásként a földművelésügyi tárca viseli. További szaporítás céljából a nagyobb gazdaságoknak eredeti nemesített vetőmagot is kiutalnak, amelyért azonban az említett áron felül még mázsánként öt pengőt, a nemesítési ár felét meg kell fizetni. Másik felét a földművelésügyi tárca vállalja a vasúti szállítási és felár költségekkel együtt.

Az említett vetőmagokat február hó 8-áig lehet igényelni a Növénytermesztési Hivatal (Budapest, IV. Vamház krt. 2.), ahol az érdeklődőknek részletes felvilágosítást adnak. A kiscgazdák igényeiket a megyei gazdasági felügye-
lösegeknél jelentsék be, lehetőleg a községi eljárások után.

A földadóval kapcsolatos kedvezmények

Adórendszerünk számos adókedvezménye közül az ország lakosságának agrár többsége szempontjából különösen a földadóval kapcsolatos kedvezményeknek van nagy jelentőségük. A földadóval kapcsolatosan figyelemre méltóak az alábbi kedvezmények: Azok a természetlen földterületek, amelyek nagy költséggel tették gazdaságilag használhatókká, a használhatóság beálltától számított 15 évig mentesek a földadó alól. Ideiglenesen adómentesek a közérdekből betelepített erdőterületek. Az önként, ne a törvény alapján telepített erdők is ideiglenes adómentességben részesülhetnek. Földadómérséklés illeti meg a védendőket és a természetvédelem szempontjából fontos területeket.

A szőlőtermelés fokozása érdekében legutóbb a hegyközségi törvény engedélyezett ideiglenes földadómentességet: az átoltott, közvetlenül termő amerikai szőlők az átoltás évétől kezdve három évig földadómentességet élveznek.

A gyümölcsstermelés előmozdítása érdekében kiadott rendelkezés szerint a gyümölcsfával beültetett területek földadója a gyümölcsfák termővé válásáig nem változtatható. Ha a gyümölcsfával beültetett területeket azelőtt valamelyik más művelési ágban használták, a termővé válásig a beültetés előtti művelési ágra megállapított alacsonyabb kataszteri tiszta jövedelem után kell kivetni a földadót. A telepítési törvény alapján alakított birtok három évig mentes a földadó alól, ha a birtokos más községből költözött abba a községbe, amelynek határában a birtokot szerezte. A vizitársulatok és érdekeltségek is jelentős kedvezményekben részesülnek.

A földbirtok természetben elemi csapások által okozott rendkívüli káro-

ha azok kellő gondossággal nem voltak elháríthatók, a kivetett földadó és járulékaiknak egészben vagy részbeni elengedésére adnak igényt. Az egyenesadókról szóló 1940. évi XXII. tc lehetővé tette az adóelengedést már akkor is, ha a termésnek egynegyede pusztult el. Abban az esetben, ha az elemi csapás a termésnek egynegyede részét semmisítette meg, 25 százalékos földadóelengedésnek van helye, ha felét, a földadó 50 százaléka, ha harmonegyedét, a földadó 75 százaléka engedhető el. Amennyiben a termés teljesen megsemmisült, a károsult földrészek terhére előírt összes földadót és járulékait törölni kell. Az új szabályozás lényegesen kedvezőbb a földbirtokosokra nézve, mint a régi volt, mert nem harmadrészekben, hanem negyedrészekben állapítja meg a kárt és így arányosabbá teszi a földadó törlesztését. Az említett törvény megkönnyíti a kárbejelentéseket is.

Rendkívül nagyjelentőségű speciális rendelkezés az, amelynek értelmében az állami földadót meg kell téríteni annak a földbirtokosnak, akinek az egy község területén lévő összes földbirtoka után megállapított kataszteri tiszta jövedelme 116 pengőt (100 koronát) nem halad meg. E rendelkezések értelmében az állam által megtérített földadó összege az 1940. évben 11 millió pengő volt.

A hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárvaik, valamint a vitézei örömlajdonosok és tűzharcosok a földadónál is kedvezményben részesülnek. A kedvezmény mértéke egyrészt a kivetett adó összegétől, másrészt attól függ, hogy a kedvezményre jogosult I., II., III., vagy IV. járadéksztyály, hadirokkant, vagy pedig hadiözvegy, hadiárva, illetőleg vitézségi örömlajdonos vagy tűzharcos.

M. Kir. Allamvasutak
nagyváradi osztálymérnöksége

589-a—1940. sz.

Hirdetmény

Nagyvárad-Óssipusza allomasok között a pályatest mentén levő kb. 4900 m. terület mintegy 1400 kévét tartalmazó lábonálló nádas levágására és a kitermelt nádnak vashuzal hozzáadásával mennyezet szövetté (stuccaturrá) való feldolgozására részesedés ellenében versenypályázatot hirdetünk. Erre vonatkozó közelebbi felvilágosítás a MÁV nagyváradi osztálymérnökségénél, Horthy Miklós ut 47. szám alatt a hivatalos órák alatt szerezhető be, hová az írásbeli ajánlatok 1941. február 5-ig küldendők be. Az ajánlat megtétele előtt pályázó a pályán a helyszínen, a 44. és 45-ös Őrházak közt a pálya baloldalán megtekinthetik.

Magyar Kir. Allamvasutak
Nagyváradi Osztály mérnöksége

APRÓHIRDÉTESEK

Szavanként 10 fillér, állást keresőknek
25% kedvezmény

Lakás

BIHAR VARMEGYE törvényhatósága hivatali helyiség céljaira keres egy 12-15 szobás lakást, vagy különálló épületet, lehetőleg a város központjában azonnali bérbevételre. Cím: Varmegyháza, alispáni hivatal, emelet 6. számú ajtó. 655

Adás-vétel

Uj deszka épület cseréptetővel, 8-as Nikolson cséplő kazán, 3000 kgr hidromérleg, 2 és fél colos centrifugál szivattyú, gépszijak, bála prések, kötélvérő gép, 250 darab farszott tolvaj- és fenyőgerendák, 250x12x12 méretben jutányos áron eladó. Tovisháti, Bihar-szentandrás. 656

Perzsaszőnyeg 1x220 és 90x170 méretűek eladók. Körös u. 32. 617

Szmoking, csaknem új, vékony alakra eladó. Körös u. 32. 618

Eladók kisebb, nagyobb házak, szőlők, Tománé, Csáky u. 23. (v. Körös utca). 625

Sürgösen eladó 6 járatu ma-on, szivógázmotor hajtással, azonnal átvehető, ára 19.000 pengő, 14.000-ral átvehető. Popovics iroda, Szent János u. 6. 647

Fajlmák: batul, boiken, citrom, sikkulai, kanadai és ranettek érkeztek 80 fillértől pengő 20-ig. Tóth Kálmán, Nagypiac tér. Telefon 11-96. 608

Állást keres

Önálló angol és francia varrónő házakhoz ajánlkozik. Szent János utca 65. szám. 644

Állást nyec

Vizgázott fűtőt azonnali belépésre keres iparvállalat. Ajánlatokat kérjük a kiadóban „Megbízható” jellegre leadni. 654

Jó házból való rendes kifutó fiút felveszek. Szaniszló u. 2. kenyéruztart. 657

Kiadótulajdonos:

szent László-nyomda Rt

Fő- és felelősszerkesztő: Felfőző kiadó:
Dr. Paál Arpaő Dr. Scheffler Ferenc
Szent László-nyomda Rt
igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén. Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.